

ก 4053

กรุงเทพธุรกิจ

๑

วันเสาร์ที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2544 ปีที่ 14

๑

ฉบับที่ 4741

หน้า 4

■ สินค้าชุมชนเปิดตลาดส่งออก

‘ดอกไม้ประดิษฐ์’ งานเสริมแต่สร้าง รายได้หลัก

กลุ่มแม่บ้าน คลองสวนพูลยูธยาพลิกโฉมโสนทางไถ่
จากวิชาชีพไร้ค่า สู่สินค้าดอกไม้ประดิษฐ์

■ ปรียา เทศนอก
preeya@nationgroup.com

คุณเป้าสมหมายกับผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์จากโสนหางไก่

ด

ดอกไม้ประดิษฐ์จากต้นโสน
เป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่สืบสานชีวิตสืบต่อชุมชน ของกลุ่มแม่บ้าน ตำบลคลองสวนพลู อำเภอเมือง จ.พระนครศรีอยุธยา ตัวอย่างหนึ่งของแหล่งผลิตสินค้าชุมชน ตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่รัฐบาลให้การสนับสนุน

คุณป้าสมหมาย มีศรีเรือง แกนนำกลุ่มแม่บ้านคลองสวนพลู เล่าที่มาของสินค้าจากชุมชนแห่งนี้ว่า สืบเนื่องมาจากในอดีตที่บ้านคลองสวนพลู เป็นพื้นที่ราบลุ่ม ช่วงเช้าพรวนจะมึนน้ำท่วมขัง และในนาข้าวจะมีวัชพืชชนิดหนึ่งคือ ต้นโสนทางไก่ ขึ้นปะปนกับต้นข้าวเป็นจำนวนมาก ทำให้ **นางชิน วงศ์สุกรรม** เป็นผู้ริเริ่มนำต้นโสนทางไก่มาประดิษฐ์ เป็นดอกไม้เพื่อใช้ในงานศพ ทำดอกไม้ใช้ในเทศกาลบุญต่างๆ และได้ถ่ายทอดวิธีทำให้กับชาวบ้าน

แปรรูปวัชพืชสู่สินค้าขึ้นชื่อ
ต่อมาเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เน้นให้รวมตัวกันขึ้นจัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพประดิษฐ์ดอกไม้จากต้นโสน โดยมีนางสมหมาย มีศรีเรือง เป็นประธานกลุ่ม มีสมาชิกกว่า 20 คน จัดให้มีการอบรมพัฒนารูปแบบ การบรรจุภัณฑ์จนได้รับความนิยมนำไปหลาย และเป็นที่ต้องการของตลาดเป็นจำนวนมาก

ป้าสมหมาย เล่าว่า ทำดอกไม้ประดิษฐ์มาตั้งแต่อายุ 16 ปี ปัจจุบัน 67 ปีแล้วก็ยังทำอยู่และคิดว่าจะทำต่อไป เพราะเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ค่อนข้างดี สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ จากรายได้เฉลี่ย 2-3 หมื่นบาท/เดือน

“คงไม่เปลี่ยนอาชีพแล้ว เพราะรายได้ต่อเดือนดีกว่าทำอย่างอื่น ที่สำคัญไม่ต้องเดินทางไปไหน ทำอยู่บ้าน ทำดอกไม้บ้างทำงานบ้านอื่นๆ บ้างควบคู่กันไป”

ผลิตภัณฑ์ที่สมาชิกทำได้จะนำมาส่งที่บ้าน จากนั้นป้าสมหมายจะเป็นคนนำส่งให้กับพ่อค้าคนกลาง คือ บริษัท นิชนันท์ จำกัด ซึ่งทำธุรกิจเกี่ยวกับดอกไม้แห้งรับไปในราคาคอกละ 16 บาท เพื่อนำไปขายต่อคอกละไม้ต่ำกว่า 20 บาท โดยตลาดที่ส่งไปจำหน่ายหลายแห่ง ทั้งกรุงเทพฯ ที่ปากคลองตลาด ยาวราช สวนจตุจักร, ต่างจังหวัด โรงเรียนต่างๆ และส่งออกไปจำหน่ายที่ ยองกง ญี่ปุ่น

และ ยุโรป
รูปแบบผลิตภัณฑ์
ที่จำหน่ายมี 4 ประเภท
1. ดอกร่วง (ไม่เข้าก้าน)
ผู้ซื้อต้องนำไปประกอบเป็นดอกไม้
2. ดอกเดี่ยว (เข้าก้านติดใบ) สามารถนำ

ไปใส่แจกัน 3. จัดเป็นแจกัน กระเช้าดอกไม้ สามารถนำไปตั้งโต๊ะโชว์ เป็นของขวัญ ของฝาก 4. จัดเป็นของชำร่วย เชื่อมกัลดัดดีเสื่อ

ขายคุณค่างานฝีมือไทย

เนื่องจากการทำดอกไม้ประดิษฐ์ต้องใช้ทักษะในการทำส่วนๆ ป้าสมหมาย ย้ำว่า ทุกคนที่ทำต้องมีใจรัก อดทน ใจเย็น เพราะต้องนั่งอยู่กับที่นานๆ แม้การผลิตดอกไม้ประดิษฐ์จากต้นโสนทางไก่ จะเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน แต่ก็เชื่อว่าเป็นกระดุกสันหลังสำคัญของประเทศ เห็นได้จากตลอดระยะเวลาที่ทำมานานนับ 30 ปี กระทั่งเศรษฐกิจตกต่ำ ธุรกิจโรงงานน้อยใหญ่ ปิดตัวลง แต่ตนเองและสมาชิกที่รวมทำดอกไม้ประดิษฐ์ส่งยังอยู่ได้และทำต่อเนื่อง

“เมืองไทยเราโชคดี มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ทุกสิ่งที่มีอยู่ใกล้ตัว ใกล้มือหยิบจับมาทำสิ่งประดิษฐ์ได้หมด และโดยพื้นฐานของคนไทยก็เป็นคนช่างประดิษฐ์ประดิษฐ์อยู่แล้ว การนำเอาสิ่งที่อยู่ตามธรรมชาติมาใช้ให้ถูกประเภทถูกลักษณะจะช่วยให้ช่วยแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมได้” ป้าสมหมาย กล่าวพร้อมยกตัวอย่างถึงโสนทางไก่ ว่าหากปล่อยให้วัชพืชโตเต็มที่จะเป็นวัชพืชไร้ค่า แต่เมื่อแปลงสภาพเป็นดอกไม้ประดิษฐ์ วัชพืชไร้ค่าก็กลายเป็นทองขึ้นมาได้

หากใครต้องการจะเรียนรู้ เพื่อนำไปเป็นช่องทางทำมาหากิน หรือผู้ประกอบการที่ต้องการสร้างเสริมรายได้ ป้าสมหมาย กล่าวยืนยันที่จะถ่ายทอดความรู้ขั้นตอนการผลิตให้ฟัง เริ่มจาก 1. นำต้นโสนทางไก่มาตากแดดให้แห้ง (แดดดีๆ 3 แดดก็พอ)
2. ตัดเป็นท่อนๆ ตามขนาดที่ต้องการ
3. ปอกเปลือกออกแล้วผานให้บางๆ เป็นแผ่นติดต่อกันจนหมดท่อน
4. นำโสนที่ผานเป็นแผ่นบางๆ มาตัดเป็นกลีบดอกไม้ ถ้าต้องการย้อมสีก็นำกลีบที่ตัดแล้วไปย้อมสี 5. นำกลีบดอกไม้ที่ตัด/ย้อมสี นำมาเข้าดอกชนิดต่างๆ ตามต้องการ และ 6. นำดอกไม้ที่เข้าดอกแล้วมาใส่ก้าน ใส่ใบ พันก้านตามชนิดของดอกไม้ ใช้เงินลงทุนเบื้องต้นประมาณ 1 หมื่นบาท

วันปัญหาชาติแคลนวัตถุดิบ

ด้วยคุณสมบัติของโสนทางไก่ที่มีความเหนียวในตัว ประกอบกับเป็นผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นมลพิษ เชื่อว่าธุรกิจนี้ยังมีโอกาสไปได้ไกลถึงต่างแดน เมื่อภูมิปัญญาไทยได้รับความสนใจจากสังคม

แต่ก็เชื่อว่าจะไม่มีปัญหาให้แก่ไขป้าสมหมายเล่าว่า ปัจจุบันต้นโสนทางไก่ ในเขตตำบลคลองสวนพลูไม่มีแล้ว ต้องไปซื้อมาจากจังหวัดนครนายก, ปราจีนบุรี ซึ่งจะมีโสนออกขายปีละ 1 ครั้ง ในเดือนสิงหาคม และมีบริษัทมากว่า 10 รายซื้อต้นโสน จึงทำให้ต้นโสนมีราคาสูงขึ้นร้อยละ 120-180 บาท

ด้วยข้อจำกัดที่สามารถซื้อโสนได้เพียงปีละ 1 ครั้ง ป้าสมหมาย จึงได้ว่าจ้างให้ชาวบ้านที่ปราจีนบุรี ปลูกโสนทางไก่ให้ 50 ไร่ โดยป้าสมหมายเป็นผู้ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ได้ต้นโสนที่มีขนาดพอเหมาะตามต้องการ คือ ความสูงของต้น 1 เมตร และการปลูกจะต้องทำในเชิงธุรกิจ ต้องเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ 3 เดือน/ครั้ง

ส่วนด้านเงินทุน กลุ่มแม่บ้านคลองสวนพลู ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน กรมพัฒนาชุมชน เป็นทั้งที่ปรึกษาและจัดเงินสนับสนุนให้ 2 ครั้งรวม 7 หมื่นบาท เมื่อนำมาเฉลี่ยให้สมาชิกจำนวน 27 คน ได้คนละประมาณ 3,000 บาท จากบที่ ต้องลงทุนทั้งสิ้น 1 หมื่นบาท ส่วนที่เหลือ 7,000 บาทสมาชิกต้องหามาเพิ่มเอง

“ป้าเป็นคนเก็บเงินเอง เอาไปฝากออมสินไว้ เงินที่ให้สมาชิกกู้จากทุนที่ได้จากพัฒนาชุมชนคนละ 3,000 บาทนั้น 5 เดือนสมาชิกจะต้องนำเงินมาส่งคืน พร้อมดอกเบี้ย 50-100 บาท/ครั้ง” ป้าสมหมายกล่าว

เอสเอ็มวี 100 ปี

‘ผัก-ผลไม้ประติษฐ์’มีสิทธิรุ่ง แทนตลาดดอกไม้แข่งขันดู

สิ

นคำประเภทของ
ประติษฐ์ตกแต่ง ที่เลียน
แบบธรรมชาติ เป็นสินค้า
ที่ยังมีอนาคต ทั้งนี้ จากรายงาน
“มองเศรษฐกิจ” ฉบับที่ 864 (16
มี.ค.2544) ของบริษัท ศูนย์วิจัยกสิ
กรไทย จำกัด ได้นำเสนอผลสำรวจ
ธุรกิจเกี่ยวกับผักผลไม้ประติษฐ์
ของไทยว่า มีสิทธิรุ่งได้หากมุ่ง
สร้างสรรค์ความหลากหลาย ใน
แบบและสีสันให้ตรงตามความ
ต้องการของตลาด ทั้งในและต่าง
ประเทศ

รายงานฉบับดังกล่าว ระบุว่า
ในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา ตลาดดอกไม้
ประติษฐ์ มีจำนวนผู้ประกอบการ
มากขึ้น อันเป็นผลสืบเนื่องจาก
จำนวนคนว่างงานที่เพิ่มมากขึ้น จาก

การปรับองค์กรในหลายหน่วยงาน ที่
ต้องการลดค่าใช้จ่ายรองรับสถานการณ์
เศรษฐกิจภายในประเทศที่ซบเซา ใน
ช่วงเวลาดังกล่าว

**ผู้คนที่ว่างงานจึงหันมาให้ความ
สนใจกับงานประติษฐ์เพิ่มมากขึ้น
ทำให้ตลาดดอกไม้ประติษฐ์มีภาวะ
การแข่งขันเพิ่มมากขึ้น กลุ่มผู้
ประกอบการรายเก่า จึงต้องหาทาง
ออกด้วยการพัฒนาสินค้าใหม่ๆ เพื่อ
ขยายตลาดให้กว้างยิ่งขึ้น ด้วยการหัน
ไปผลิตผักและผลไม้ประติษฐ์ควบคู่
กันไป**

การผลิตสินค้าผักและผลไม้
ประติษฐ์นั้น ผู้ผลิตจะต้องมีความรู้
ความชำนาญเป็นการเฉพาะ ซึ่งอาจจะ
ได้มาจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือมี
ครูบาอาจารย์สอน จากนั้นผู้ผลิต จะ
ต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทั้งในด้าน
การออกแบบ การคิดค้นหาวัสดุที่แปลก

ใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิต และ
กรรมวิธีการผลิต ตลอดจนการนำเอา
เทคนิคและเครื่องมือสมัยใหม่เข้ามา
ประยุกต์ใช้ด้วย เป็นต้น

ผักและผลไม้ประติษฐ์ที่นิยมผลิต
เพื่อการจำหน่าย ได้แก่ หอม กระเทียม
มะเขือพวง ฟรั่ง มะละกอ ชมพู แดงไม
ส้ม กล้วย และองุ่น เป็นต้น

สำหรับวัสดุที่ใช้ในการผลิตนั้น มี
ด้วยกันหลากหลาย อาทิ ฟ้าไหม ฟ้าฝ้าย
พลาสติก และกระดาษ เป็นต้น ทั้งนี้
ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อความสนใจ
ของผู้บริโภคในระดับต้นๆ คือรูปแบบ
ผลิตภัณฑ์ ซึ่งโดยทั่วไปผักและผล
ไม้ประติษฐ์ที่นิยมนั้น มักมีลักษณะที่
ใกล้เคียงของจริง ไม่ว่าจะเป็นรูปทรง
หรือสีสัน นอกจากนี้จะต้องมีความคง
ทนถาวรและปลอดภัยจากการกัดกิน
ของแมลงด้วย

สำหรับปัญหาของผักและผล
ไม้ประติษฐ์ไทยที่สำคัญก็คือ การ
ผลิตยังใช้แรงงานเป็นส่วนใหญ่ ซึ่ง
ยากต่อการควบคุมความแน่นอน
ของคุณภาพสินค้า นอกจากนี้ปัญหา
ด้านค่าจ้างแรงงานที่ค่อนข้างสูงเมื่อ
เทียบกับคู่แข่งอย่างจีน

นอกจากนี้ไทยยังเสียเปรียบคู่
แข่ง ในด้านการตลาดที่ยังไม่
สามารถเจาะกลุ่มเป้าหมายได้กว้าง
ขวางเท่าที่ควร ดังนั้น เพื่อรักษาส่วน
แบ่งตลาดไว้ ผู้ประกอบการไทยจึง
ต้องปรับตัวเพื่อรองรับสถานการณ์
การแข่งขัน ทั้งในส่วนของกา
รพัฒนาผลิตภัณฑ์และการบริหารต้น
ทุนการผลิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมา
ซึ่งรายได้ที่เข้าสู่ประเทศเพิ่มมากขึ้น
ในอนาคต

ที่มา : บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด

